

NASYCIĆ SIĘ (45) *vb pf*

się (27), się (18).

a jasne.

inf nasycić się (10). ◇ *fut 1 sg* nasycę się (2). ◇ *2 sg* nasycesz się (2). ◇ *3 sg* nasydzi się (8). ◇ *1 pl* nasydziemy się (1). ◇ *2 pl* nasyccie się (1). ◇ *3 pl* nasydą się (8). ◇ *praet 3 sg f* nasydziła się (1). ◇ *2 pl m pers* -ście się nasydli (1). ◇ *3 pl m pers* nasydli się (2). ◇ *imp 2 sg* nasyć się (1). ◇ *2 pl* nasyćcie się (2). ◇ *con 2 sg m* byś się nasydził (1). ◇ *3 pl m pers* by się nasydli (1). *subst* by się nasydziły (1). ◇ *part praet act* nasydziwszy się (3).

Sł stp s.v. nasycić, *Cn s.v.* nasydam się, *Linde XVI – XVIII w.*

1. Zaspokoić głód lub pragnienie; *satiari HistAl, Mącz, Vulg, Cn; saturari Vulg, Pol Ant, Cn; impleri Vulg (44)*: *WróbŻółt* 58/16; Oto ja pożyłam wam zboże/ y mołzcz/ y oliwę/ że się nasydliście *BudBib Ioel* 2/19; *SkarŻyw* 384.

nasydzić się z czego (2): zaiłthe ze złota duże wólze żadnym obyćzaiem [!] nie będą zbawione/ ani się ciała ludzkie nie nasydli. *HistAl* K4v; *RejAp* 164.

nasydzić się czym (2): *Leop Deut* 3/12; tego [przykładu bogacza i Łazarza] się w Polźce połpolicie nasydli/ gdy cała wieś Łazarzow leży przed dworami budownych Bogaczow/ niemogąc się nasydzić odrobinami co zbywa od zbytków Pánłkich/ rękami ich krwawo wyrobionych. *PowodPr* 71.

W charakterystycznych połączeniach: *nasydzić się z ścirwu, ze złota; nasydzić się odrobinami; nasydzić się bardzo, dostatecznie.*

Fraza: »nasydzi się dusza« (1): y przywiodę zaś lud Izraelfki do mieszkania ie^{go}/ [...] na górze Efráim y Gáláád nasydzi się dusza [saturabitur anima eius]. *Leop Ier* 50/19.

Zwroty: »nasydzi się chleba« (1): potym przydzie na nie thák siedm lat głodnych/ iż będą zdychać głodem/ á nie będą się mogli nigdy nasydzić chleba fwego. *RejZwierc* [203]v.

»nie moc się nigdy nasydzić« (1): *RejZwierc* [203]v cf »nasydzi się chleba«

Szeregi: »(na)jeść (się) i (a) nasydzić się« = *comedere et saturari Vulg, PolAnt (5)*: *TarDuch* A4; *Leop Deut* 6/12; *BibRadz Mich* 6/14; A nasydli się y nasydziwszy się tedy błogosławić będziez Iehowę Bogá twego *BudBib Deut* 8/10, *Deut* 8/12.

»nasydzić się a objeść się« (1): [ty rzeczy wzrokowi zaszkadzają] iefliże to czytanie nad miarę bywa/ albo z wielkiego wódzenia/ albo gdy się barzo nasydziemy á obiemy. *KwiatKsiąż* L4v.

»zgrzać się a nasydzić się« (1): Idźcie w pokoju/ zgrzećcie się á nasydlićcie się [*Ite in pace, calefacimini et saturamini*] *WujNT Iac* 2/16.

Przen: Mieć czegoś w obfitości, zaspokoić się w jakich potrzebach lub pragnieniach, być pełnym czegoś (28): Y drzewa polne y Cedrus na gorze Libanus ktore pan bog fczepił y thy się nasydzą [*Saturabuntur ligna campi et cedri Libani quas plantavit*] *WróbŻółt* 103/16.

nasydzić się kogo, czego [= kim, czym] (14): *OpecŻyw* 128; *WróbŻółt* 103/28; Lákomy człowiek nasydzi się pieniędzy [*Avarus non implebitur pecunia*] *Leop Eccle* 5/9, *Ps* 16/14; *RejZwierc* 41v; *BibRadz Ps* 17/15; *KwiatKsiąż* C3v; *RejPos* Ooo2v; *BudBib Ps* 87/3[4]; Ale iefliby się tak barzo wiernemu wojować y zabijając chćiało/ tedyć się y tego nasydzi/ by tylko mężnym y ftałym chćiał być/

á w boiu tym nie vftáwác. *CzechRozm* 240; *WujNT Rom* 15/24. Cf »(nie moc) nasycić się krwie (ludzkiej)«.

nasycić się z czego (1): Thy miły panie pokrapiałz gory z wierzchow fwoich/ Czufz fpućzałz defzcz z powietrza. á z owocow wczynkow twoich nafići fie [*satiabit*] ziemia *WróbŻółt* 103/13.

nasycić się czym (10): *Mącz* 369b; *GórnDworz* Mm2; *SkarŻyw* 86, 544; á żale ferdeczne Nifzczýc dni mę będa? zaż fmyfły fałefzne/ Iż wyluchác niechcefz/ náfyćą fię iády? *GrabowSet* G2v; *CiekPotr* 53; *SkarKazSej* 704b. Cf *Fraza*; »nasycić się łzami«, »jako najrozkoszniejszym pokarmem nasycić się«.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): iá mnimala aby fie nafycili iję cie vmorzyli. *OpecŻyw* 152.

W przeciwstawieniu: »nasycić się ... łaknąć« (1): Biáda wam ktorzyście fię náfyćili: ábowiem łaknąć będziecie [*Vae vobis qui saturati estis, quia esurietis*]. *WujNT Luc* 6/25.

W porównaniach (2): haniebny zabiaczce/ ktorzi sobie za rofkoz maia omaczac połokcie we krwy niewinney ręcze fwoie/ á niemoga fię iey iako łakńczy pfy nafyczic *SeklKat* I4v; *GórnDworz* Mm2.

W charakterystycznych połączeniach: *nasycić się dobrodziejstwa, obliczności [czyjej], pieniędzy, społeczności [czyjej], sromoty [czyjej], szerokości świata* (2); *nasycić się jady, pieniędzmi, rozkoszowaniem, rozpustą*.

Fraza: »nie nasyci się oko widzenim« (1): Nie náfyći fie oko widzenim/ áni vcho nápełni ftyfzenim. *BielKron* 79.

Zwroty: »(nie moc) nasycić się krwie (ludzkiej)« (3): *SeklKat* I4v; ktorzy [*Persowie*] fie nie mogli náfyćić krwie ludzkiej *BibRadz* I 451a marg; *GórnDworz* Z2v.

»(nigdy) nie (moc) nasycić się« [*szyk zmienny*] (6): *KromRozm* I E; Ten [*Aleksander Wielki*] fie nie mógl náfyćić fwiátá fzyrokości *RejZwierz* 41v; *Mącz* 369b; *RejPos* Ooo2v; wzyfcy fię náfyćýc [!] iego goręcemi fłowy niemogli *SkarŻyw* 544, 86.

»nasycić się łzami« (1): Dáięć to co w méy mocy/ czás/ náfyć fie łzami/ Snadz vplywa ferdeczny ból z oczu wodami. *GórnTroas* 52.

»jako najrozkoszniejszym pokarmem nasycić się« (1): To tym [*patrzeniem, słuchaniem*] iáko nairofkoźnieyfzym pokármem náfyći fie duřzá/ przez fpráwę dwu fmyfłow *GórnDworz* Mm2.

Szeregi: »nasycić się, nápełnić się« (1): *BielKron* 79 cf *Fraza*.

»ugasić się a nasycić« (1): Wielkim głośnym był dzwonem y trąbą náuki Bożey [*św. Chryzostom*]: ktorą ludzie z vft iego nigdy fię vgásić á náfyćić nie mogli/ y przeto go ták Złotoufým názwáli. *SkarŻyw* 86.

a. *O zaspokojeniu popędu płciowego (o ptaku)* (1) : Więc oná [*gżegżelica*] fráybiterká y łotryni leśna: Kiedy fię iuz náfyći/ gdy iuz bywa nieśna: W cudzym gniaździe odpráwia nierządne połogi *KlonWor* 60.

2. *Nápełnić się* (1) : Explere sese, Náfićić fie. *Mącz* 304c.

Synonimy: **1.** *nakarmić się*; **2.** *napęlnić się*.

Formacje współrdzenne cf SYCIĆ.

Cf **NASYCENIE, NASYCENIE SIĘ**